

ere meget lidet dømmende og som, hvad Hovedmassen af Forretningerne angaar, have langt mere Karakter af forvaltende end af dømmende, nemlig Skifte-, Auktioner, Foged- og Tinglysningsforretninger. Vi foreslog da at bibeholde et stort Antal af forvaltende Embedskredse, og til den forvaltende Embedsmand, som blev kaldt Sysselmand, at lægge ikke alene Politio. s. v. men tillige de Arter af blandede Forretninger, som hidtil have været henlagte til Dommeren. Derved opnaaede vi nemlig, at det kun var i de rent dømmende Forretninger, at Befolkningen i nogen større Udstrækning fik forøget Afstand til deres Retskontor, hvorimod den i den hele Masse af Forretninger og navnlig dem, der have størst praktisk Betydning for den: Skifte, Foged, Auktion, Tinglysning, fik Betjeningen af deres Forretninger lige saa nær som nu. Vi mente, at det for det første skaanede Befolkningen for en meget stor Ulempe, men tillige, at det i og for sig var nyttigt, idet det vil gavne Domsvirksomheden, naar man efter Grundloven og efter Principerne vil have den ren, at hæve dens Forbindelse med en Mængde Forretninger, som ikke ere dømmende. Altsaa, vi foreslog en saadan Spaltning af den hidtilværende Retsmyndighed, at vi gavne Domsvirksomhed og med det samme fik en Embedsfordeling, som gjorde Adgangen let for Befolkningen. Og for yderligere at lette den, foreslog vi Indførelsen af et lille nyt Domsinstitut, nemlig en læg Dommer i hver Kommune for smaa Gældssager, stærkt begrænset. Hele denne Ordning tillige med dette Tillæg har Landstinget misbilliget. Landstinget er vendt tilbage til det, som kom fra Kommissionen, uden at det dog har givet nogen Antydning af, hvorledes det i Virkeligheden tænker sig det store Spørgsmaal løst, som med Nødvendighed frembyder sig, nemlig hvad man skal gøre for ikke at give unødvendige Penge ud af Statskassen og for dog at skaane Befolkningen for den store Ulempe, at Embedsmændene blive fjernede fra den. Denne Forandring af § 14 er en af de vigtigste, og den kommer igen paa mange senere Punkter.

Idet jeg springer en stor Mængde mindre vigtige Forandringer over, nævner jeg i § 45 noget, som ikke er af Betydning for Befolkningen, men som har været lidt omstridt. Naar Højesteretsdommere udnævnes, har det hidtil været en Pligt for Regeringen at forelægge Højesteret Sagen til Erklæring. Dette var bibeholdt

af Kommissionen, men efter Folketingsudvalgets Indstilling blev det slettet her i Folketinget, saaledes at Udnævnelse uden nogen saadan Mellemakt skal ske paa samme Maade som andre Dommeres. Dette har Landstinget fraveget, idet det har genindsat Bestemmelsen om, at Højesteret forinden skal høres.

Af langt større Betydning er imidlertid en anden Forandring i samme Paragraf, idet Landstinget nemlig har udslettet de Bestemmelser, Folketinget har indsat angaaende Betingelserne for at kunne indstilles til Dommerembeder. Vi havde nemlig anset det for principielt rigtigt, at Uddannelsen i Retsvirksomhed skulde være Vejen til at faa Dommermyndighed. Hidtil har det været ganske sædvanligt, at der navnlig til de kollegiale Retter skete Ansættelser dels af Embedsmænd i Ministerierne, dels Lærere ved Universitetet, dels af andre, ikke til Retten uddannede. Folketinget har anset det for rigtigt, at der blev indført en saa vidt muligt bestemt Ordning, saaledes at i Reglen kun den, der havde været Dommer under den gamle Ordning eller Sysselmand eller Sagfører, kunde blive Underretsdommer, at man for at blive Landsdommer først skulde have været Dommer i første Instans, og for at blive Højesteretsdommere først skulde have været Landsdommere, idet man for Resten satte Advokaturen lige med Dommervirksomheden. Disse Bestemmelser, der sigtede til at indføre en saadan renere Dommeruddannelse, ere slettede i Landstinget med Hensyn til Forfremmelsen til Landsdommere og med Hensyn til Udnævnelsen til Dommere i første Instans.

I de følgende Paragraffer er der atter en Del Forandringer af mindre Betydning, men vi komme saa til den store og vigtige i Lovforslagets § 75. Det er Spørgsmaalet om, hvorledes Grundlisten for Nævninger skal dannes. Her havde Folketinget gjort Udnævnelsen kommunal, saaledes at den foretages i København af et kommunalt Udvalg og uden for København af Kommunalbestyrelsen. Der har Landstinget indsat, at den skal foretages overalt af et Udvalg. I København skal for hver Valgkreds Udvalget bestaa af 1 af Overpræsidenten udnævnt Mand som Formand, 1 af Byrettens Justitarius og 1 af Borgerrepræsentationen udnævnt Mand. I Sogneraadskredsene, Købstæderne og Handelspladserne af 1 af Underøvrigheden udnævnt Mand som Formand, 1 af Underretsdommeren og 1 af Kommunalbestyrelsen udnævnt Mand. Dette er en meget